

Vastaus valtuustoaloitteeseen 4.6.2025 - Ikääntyneiden palveluiden oikea-aikaisuuden parantaminen - Karjula Anna ym.
4799/00.02.04.00/2025

Aluehallitus 07.10.2025 § 261

Lisätiedot	Vt. toimialuejohtaja Hannele Komu hannele.komu@siunsote.fi Puh. 013 330 6692 Toimialuejohtaja Susanna Wilen susanna.wilen@siunsote.fi Puh. 050 387 7942
Päätösehdotus	Hyvinvointialuejohtaja Leivonen Kirsi: Aluehallitus antaa valtuustoaloitteeseen liitteen mukaisen vastauksen aluevaltuustolle, ja esittää että aloite todetaan loppuun käsitellyksi.
Päätös	Keskustelun kuluessa Eeva-Liisa Auvinen esitti, että päätökseen lisätään ponsi: Aluehallitus edellyttää konkreettisen suunnitelman laatimista ikäihmisten palvelujen kuntoon saamiseksi. Puheenjohtaja kysyi hallituksen jäseniltä, voidaan Auvisen esitys hyväksyä yksimielisesti. Aluehallitus hyväksyi yksimielisesti Auvisen lisäyksen liitettäväksi päätökseen. Aluehallitus antaa liitteen mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen edellä mainitulla ponnella täydennettynä.
Selostus	Pohjois-Karjalan aluevaltuuston valtuutetut (28 henkilöä) tekivät aloitteen 4.6.2025 ikääntyneiden palvelujen oikea-aikaisuuden parantamiseksi. Aloitteessa pyydetään osana vuoden 2026 talousarviovalmistelua selvittämään ikääntyneiden palveluiden odottamisesta vuodeosastoille aiheutuvat kokonaiskustannukset verrattuna heille tarpeenmukaisen palvelun järjestämisen (asumispalvelut tai kotihoito) aiheuttamiin kustannuksiin. Lisäksi pyydetään laatimaan toimintasuunnitelma ikääntyneiden palveluiden oikea-aikaisuuden parantamiseksi toimialueiden yhteistyönä ja osana Kotoa kotiin-projektia. lääkäiden palveluja ja niiden arviointia määrittää sosiaalihuoltolaki (1301/2014) ja laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012). Akuuttihoitoa määrittää terveydenhuoltolaki (1326/2010), ja palvelujen järjestämistä laki hyvinvointialueesta (611/2021). lääkäiden palvelut ovat pääosin sosiaalipalvelua ja siten sosiaalihuollon lainsäädännön alaista toimintaa.

Akuuttihoito on terveydenhuollon järjestämän terveydenhuollon lainsäädännön alaista toimintaa.

Ikääntyneiden palvelujen toimialueen sekä terveys- ja sairaanhoitopalvelujen toimialueen yhteistyönä on tehty selvitys aloitteessa selvitettävistä asioista. Koska nykyinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä ei mahdollista sosiaalihuollon asiakkaan oikean prosessin tarkastelua, on odottavat potilaat laskettu käsin, jokainen potilas kerrallaan. Hintojen laskennassa on käytetty vuoden 2024 hintoja.

Kuntoutumissairaaloista saatiin laskenta-ajalla listaukset odottajista, 77 potilasta. Kun nämä potilaat käytiin läpi, jäi laskentaan 29 potilasta. Sosiaalipalvelun odottajia on kaikissa kuntoutumissairaaloissa ja suurin osa odotti paikkaa asumiseen (23 potilasta), 6 odotti kotihoidon palvelua. Laskennallisesti odottamisaikana muodostui 364 082,11 € lisäkustannus verrattuna oikeanlaiseen palvelupaikkaan. Vuositasolla laskennallista lisäkustannusta muodostuisi näin 1 456 328,45 €.

Lääkäripalvelut on järjestetty asumispalveluihin vastuulääkäritoiminnan kautta. Tämä on osaltaan vaikuttanut palvelujen käyttöön. Kotihoidon lääkäripalveluissa on vaihtelevuutta eri yksiköiden ja alueiden välillä. Kotihoidon lääkäripalvelujen järjestämistä tulee kehittää yhteistyössä. Kotihoidon lääkäripalvelujen yhteiskehittäminen on aloitettu kesällä 2025.

Joensuuhun on valmistumassa vuoden 2027 alussa kaksi 60-paikkaista asumisyksikköä. Osa valmistuvista paikoista korvaa ikääntyneiden asumispalvelujen huonokuntoisia kiinteistöjä, ja osa paikoista on lisäpaikkoja. Väestön ikääntyminen lisää palvelujen tarvetta. Yksiköiden valmistuttua on oletettavaa, että jonottavien määrä saadaan kohtuullistettua. Samassa yhteydessä lähdetään vähentämään vuodepaikkoja sekä erikoissairaanhoidosta että kuntoutumissairaaloista ja kohdennetaan vapautuvia resursseja ikääntyneiden palveluihin.

Ikääntyneiden palveluista on tehty asumisen toimenpidesuunnitelma vuoteen 2038 saakka, joka liitetään osaksi hyvinvointialueen tilahallintasuunnitelmaa. Suunnitelmassa on huomioitu väestön kehittyminen ja palvelujen tarve kunnittain. Suunnitelmassa on tarkasteltu myös olemassa olevaa palvelurakennetta. Ikääntyneiden palvelujen asumista on tarkasteltu ja määritelty jo hyvinvointialueen hyväksytyssä palvelustrategiassa 2024–2038.

Kotoa kotiin projektin toimikausi kestää 31.12.2026 saakka. Osana projektia tullaan tekemään suunnitelma ja arvio palveluketjujen sujuvoittamisesta ja palvelujen oikea-aikaisuuden parantamisesta ongelman ratkaisemiseksi.

Selvitys osoitti, että palvelujen oikea-aikaisella palvelujen kohdentamisella iäkkäiden palveluissa saadaan aikaan taloudellista säästöä, sekä asiakkaan näkökulmasta inhimillisempää ja tarkoituksenmukaisempaa palvelua. Saatu säästö auttaa kertaluontoisesti mikäli ei tehdä muita toimenpiteitä samanaikaisesti muun muassa tässä selvityksessä edellä lueteltuja toimenpiteitä.

